

פרשת כי-תצא התשע"ט

adk1010@gmail.com

הרב ארי דוד קאהן

1. דברים פרק כא

(ו) כִּי־תֵצֵא לְמִלְחָמָה עֲלֵי־בְיָדֶיךָ וַיִּתְנֹוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ וְשָׁבִית שְׂבִיּוֹ : (יא) וְרָאִיתָ בְּשִׁבְיָה אִשָּׁת יִפְתִּיתָאָר וְחִשְׁקֶתָ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לָּךְ לְאִשָּׁה : (יב) וְהִבֵּאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָה אֶת־רֹאשָׁהּ וְעִשְׂתָּהּ אֶת־צַפְרָנֶיהָ : (יג) וְהִסִּירָהּ אֶת־שְׂמֹלֶת שִׁבְלֶיהָ מֵעַלֶיהָ וַיִּשָּׁבֶה בְּבֵיתְךָ וּבְכִתְּהָ אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ יָרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבַעֲלֹתָהּ וְהִיתָה לָּךְ לְאִשָּׁה : (יד) וְהָיָה אִם־לֹא תִפְצֹתָ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ וּמָכַר לֹא־תִמְכְּרֶנָּה בְּכֶסֶף לֹא־תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עֲנִיתָה : ס
(טו) כִּי־תִהְיֶיךָ לְאִישׁ שְׂתֵי נָשִׁים הָאֶחָת אֲהוּבָה וְהָאֶחָת שְׂנוּאָה וַיִּלְדוּ־לָךְ בָּנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לְשְׂנוּאָה : (טז) וְהָיָה בַיּוֹם הַנִּחִילוֹ אֶת־בְּנָיו אֶת אֲשֶׁר־הָיָה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת־בְּרֵהָאֲהוּבָה עַל־פְּנֵי בֶן־הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר : (יז) כִּי אֶת־הַבְּכֹר בְּרֵה־הַשְּׂנוּאָה יִכְיֶר לָתֵת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכָל אֲשֶׁר־יִמְצָא לוֹ כִּי־הוּא רְאשִׁית אֲנֹו לוֹ מִשְׁפֹּט הַבְּכֹרָה : ס
(יח) כִּי־הָיָה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינָנּוּ שְׂמַע בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם : (יט) וַתִּפְשׁוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מִקְדָּמוֹ : (כ) וְאָמְרוּ אֵל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינָנּוּ שְׂמַע בְּקוֹלֵנוּ זֹלָל וְסָבֵא : (כא) וַיִּגְמְהוּ כָּל־אֲנָשֵׁי עִירוֹ בְּאֲבָנִים וּמָת וּבְעֶרְתָּ הָרַע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ : ס

2. בראשית פרק לד, א-ד

(א) וַתֵּצֵא דִינָה בַת־לֵאָה אֲשֶׁר יִלְדָה לְיַעֲקֹב לְרָאוּת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ : (ב) וַיִּרְא אֶתָּה שְׂכָם בֶּן־חַמּוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֶתָּה וַיִּשְׁכַּב אִתָּה וַיַּעֲנֶה : (ג) וַתִּדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת־יַעֲקֹב וַיֵּאָהֵב אֶת־הַנַּעֲרָ וַיִּדְבֹר עֲלֵיב הַנַּעֲרָ : (ד) וַיֹּאמֶר שְׂכָם אֶל־חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־הַיִּלְדָּה הַזֹּאת לְאִשָּׁה :

3. דברים פרק כב, כח-כט

(כח) כִּי־יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָ בַת־תּוֹלָה אֲשֶׁר לֹא־אֲרָשָׁהּ וַתִּפְשָׁה וְשָׁכַב עִמָּהּ וְנִמְצָאוּ : (כט) וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לְאָבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא יוּכַל שְׁלַחָה כָּל־יָמָיו :

4. בראשית פרק כט, ל-לב

(ל) וַיְבֹא גַם אֶל־רָחֵל וַיֵּאָהֵב גַּם־אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שְׁבַע־שָׁנִים אַחֲרוֹת : (לא) וַיִּרְא ה' כִּי־שְׂנוּאָה לָאָה וַיִּפְתַּח אֶת־דַּרְחָמָה וְרָחֵל עָקְרָה : (לב) וַתִּהַר לָאָה וַתִּלְדַּךְ בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה ה' בְּעֵנָיִי כִּי עָתָה יֵאָהֲבֵנִי אִישִׁי :

5. בראשית פרק לז, ג-ה

(ג) וַיִּשְׂרָאֵל אָהֵב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו כִּי־בְרָזְקָנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתֻנֹת פָּסִים : (ד) וַיִּרְאוּ אָחָיו כִּי־אֹתוֹ אָהֵב אָבִיהֶם מִכָּל־אָחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוֹ לְשָׁלֵם : (ה) וַיִּחַלֵּם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחָיו וַיּוֹסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ :

6. בראשית פרק מט, ג-ד

(ג) רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה כָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וַיִּתֵּר עָז : (ד) פָּחַז כְּפָלִים אֶל־תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכַּבִּי אָבִיד אֲז חָלַלְתָּ יְצוּעֵי עָלָה : פ

7. בראשית פרק כה, כז-כט

(כז) וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם לִישָׁב אֲהָלִים : (כח) וַיֵּאָהֵב יַצְחָק אֶת־עֲשׂוֹ כִּי־צִיד בְּפִיו וְרִבְקָה אֲהָבַת אֶת־יַעֲקֹב : (כט) וַיִּזְדַּע יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֵא עֲשׂוֹ מִרְהַשְּׂדֶה וְהוּא עָיִף :

8. אברבנאל בראשית לג

אשה לפני רבי ואמרה לו נבעלתי באונס. והיה לפי שיהיה סבור רבי שהאונס תחילה ולפי שהאהבה התלויה בפועל המשגל, תתבטל או תחלש בהכרח עם השלמת הפועל המגונה הוא, וכמו שקרה לאמנון עם תמר (שמואל ב' יג, טו). העיד הכתוב שלא היה כן ענין שכם עם דינה, שאחרי ששכב עמה - עם היותה בעל כרחה - דבקה נפשו בה. וזה לשתי סיבות : האחת, להיותה בת יעקב הרשום בשלמות. ולזה לא די שלא מאסה, אבל גם נדבקה נפשו בה. והשנית, מצד דינה עצמה, שהיתה יפת תואר ויפת מראה אשת חן. ועל הראשונה אמר : "ותדבק נפשו בדינה בת יעקב", (כי זכר בה יעקב) להגיד שלזה אהבה ביותר. ועל השנית אמר : "ויאהב את הנערה", שאהבה גם כן מצד עצמה. והנה דבקות הנפש היא סיבת גודל האהבה, כי לא תיפרד צורת הדבר הנאהב מנפש האוהב ודמיונו :

9. נחת השולחן - אורח חיים סימן תקמ"ט רבי נתן

הלכות תשעה באב וכו'. כי מחמת שבד' ימים אלו גברה הסט"א מאד וע"כ ארעו בהם הצרות והחורבות ע"כ אסורין באכילה ושתייה וצריכין להתענות בהם ולעורר הלבבות לתשובה בכדי להכניע כח הסטר"א בחי' עשו הרשע וסטרין דיליה שעיקר אחיזתם בבחי' אכילה ושתייה. כנ"ל כמבואר בזוה"ק על פסוק בננו זה סורר ומורה וכו' זולל וסובא שזה היה עיקר הגורם של הצרות והחורבנות. רק תענית תשעה באב (שבו חרב הבית שני פעמים) חמור מכולם כי הוא בסוד כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה כמבואר בזוה"ק. ומי לנו גדול מיעקב אבינו שהוא כלל נשמות ישראל ונכנס בעובי הקורה ללחום בעד כלל ישראל עם שרו של עשו בעצמו שהוא השטן והיצה"ר וגבר עליו כ"ש כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל והכרח לברכו אעפ"כ וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו וכו' ומאז נרמז בחי' החורבן והתענית של תשעה באב ע"כ הוא חמור מכולם.

10. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כא עמוד א

ואמר רב יהודה אמר רב: תמר בת יפת תואר היתה, שנאמר ועתה דבר - נא (על) + מסורת הש"ס: אל+ המלך כי לא ימנעני ממך. ואי סלקא דעתך בת נישואין הואי - אחתיה מי הוה שריא ליה? אלא שמע מינה בת יפת תואר היתה.

11. דברים פרק כב, ו-ז

(ו) כִּי יִקְרָא קוֹרְפוֹרָא לְפָנֶיךָ בְּדָרְךָ בְּכַלְעֵץ | אֹו עַל־הָאָרֶץ אֶפְרָחִים אֹו בִּיָּצִים וְהָאֵם רִבְצַת עַל־הָאֶפְרָחִים אֹו עַל־הַבִּיָּצִים לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־הַבְּנָיִם : (ז) שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבְּנָיִם תִּקַּח־לָךְ לְמַעַן יִיטֵב לָךְ וְהִאֲרַכְתָּ יָמִים : ס

12. בראשית פרק לב, יב

(יב) הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי־יָרָא אֲנֹכִי אֹתוֹ פָּרִיבֹוא וְהִכְנִי אִם עַל־בְּנָיִם :

13. דברים פרק כג, א

(א) לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אֲבִיו וְלֹא יִגְדֵלָה כְּנָף אָבִיו : ס

14. דברים פרק כב, כב

(כב) כִּי־יִמָּצָא אִישׁ שֹׁכֵב עִם־אִשָּׁה בְּעֶלְת־בַּעַל וּמֵתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבְעֶרְתָּ הֲרַע מִיִּשְׂרָאֵל : ס

15. בראשית פרק לה, כב

(כב) וַיְהִי בְשָׁכְנוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאָרֶץ הַחֹוּא וַיִּלְךָ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילַגְשׁ אֲבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל פ וַיַּהֲרִיב בְּנֵי־יַעֲקֹב שָׁנִים עָשָׂר :

16. בראשית פרק לט, ז-ט

(ז) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתֵּשֶׂא אֶשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עַיְנֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שֹׁכֵבָה עִמִּי : (ח) וַיִּמָּאֵן וַיֹּאמֶר אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אֶתִּי מִה־בְּבִית וְכָל אֲשֶׁר־יִשְׁלַח נִתַּן בְּיָדִי : (ט) אֵינְנוּ גְדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׁד מִמֶּנִּי מֵאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בְּאִשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִידָא אֶעֱשֶׂה הַרְעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחִטָּאתִי לְאֱלֹהִים :

17. דברים פרק כג, יח-יט

(יח) לֹא־תִהְיֶה קִדְשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קִדָּשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל : (יט) לֹא־תִבְיֵא אֶתְנֵן זוֹנָה וּמִחִיר פְּלֶב בֵּית ה' אֶלְהֵיךָ לְכָל־גְּדוֹר כִּי תוֹעֵבֶת ה' אֶלְהֵיךָ גַם־שְׁנֵיהֶם : ס

18. בראשית פרק לח, כ-כג

(כ) וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדֵי הַעֲזִים בְּיַד רַעְהוּ הַעֲדָלְמִי לְקַחַת הָעֶרְבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּאָה : (כא) וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשֵׁי מִקְמָה לֵאמֹר אֵיךָ הַקִּדְשָׁה הוּא בְּעֵינַיִם עַל־הַדָּרָךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הִיְתָה בְּזָה קִדְשָׁה : (כב) וַיֵּשֶׁב אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצָּאָתִיָּה וְגַם אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הִיְתָה בְּזָה קִדְשָׁה : (כג) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח־לָהּ פֶּן נִהְיֶה לְבוֹז הַגֵּה שְׁלַחְתִּי הַגְּדֵי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מִצָּאָתָה :

19. דברים פרק כג, כב-כד

(כב) כִּי־תִדָּר נָדָר לַה' אֶלְהֵיךָ לֹא תִאָּחַר לְשַׁלְּמוֹ כִּי־דָרַשׁ יִדְרָשְׁנוּ ה' אֶלְהֵיךָ מִעֲמֻךָ וְהָיָה בְּךָ חֹטָא : (כג) וְכִי תִחַדְל לְנָדָר לֹא־יִהְיֶה בְּךָ חֹטָא : (כד) מוֹצָא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמָר וְעֲשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַה' אֶלְהֵיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ : ס

20. בראשית פרק כח, יט-כב

(יט) וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמֵי־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוּלָם לוֹז שְׁמֵי־הָעִיר לְרֵאשֻׁנָה : (כ) וַיִּדָּר יַעֲקֹב נָדָר לֵאמֹר אִם־יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בְּדָרְךָ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ וְנִתְּנִי לָחֶם לְאֹכַל וּבְגָד

ללבֹּשׁ : (כא) וּשְׁבִיתִי בְּשִׁלּוּם אֱלֹהֵי אֲבִי וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹהִים : (כב) וְהָאָבִן הַזֶּאת אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי מִצִּבְיָה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתְּרֹלִי עִשָׂר אֲעִשְׂרֶנּוּ לָךְ :

21. בראשית פרק לה

(א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲלֵי־עֶקֶב קוּם עֲלֵה בֵּית־אֵל וּשְׁבִי־שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הַנְּרָאָה אֲלֵיךָ בְּבָרְחָךְ מִפְּנֵי עֵשָׂו אַחִיךָ : ... (ו) וַיָּבֵא יַעֲקֹב לְזוֹהָ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן הוּא בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר־עִמּוֹ :

22. דברים פרק כד, ז

כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמְרֶבּוּ וּמָכְרוּ וּמֵת הַגֹּנֵב הַהוּא וּבַעֲרַת הָרַע מִקִּרְבֶּךָ :

23. בראשית פרק לו, כו-כוז

(כו) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִה־בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֲחֵינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דַּמּוֹ : (כז) לָכֵן וּנְמַכְרֶנּוּ לַיִּשְׁמַעֲאֵלִים וְיִדְנֵנו אֶל־תְּהִיבּוֹ כִּי־אֲחֵינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אַחֵינוּ :

24. דברים פרק כד, ט

זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה ה' אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם : ס

25. בראשית פרק לו, ב

... וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דִּבְתֶּם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם :

26. דברים פרק כה, א-ג

(א) כִּי־יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנָשִׁים וּנְגִשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפָטוּם וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצְדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת־הַרָשָׁע : (ב) וְהָיָה אִם־בֵּן הַכּוֹתֵר הַרָשָׁע וְהִפִּילוּ הַשֹּׁפֵט וְהִכְחוּ לְפָנָיו כְּדִי רִשְׁעוֹ בְּמִסְפָּר : (ג) אַרְבָּעִים יָפְנוּ לֹא יוֹסִיף פְּרִילִסוֹף לְהַכְתּוֹ עַל־אֵלֶּה מִכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אַחִיךָ לְעִינֶיךָ :

27. דברים פרק כה, ה-י

(ה) כִּי־יִשְׁבּוּ אֲחִים יַחְדָּו וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אִיְדוֹ לֹא־יִהְיֶה אֲשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יָבִמָּה יָבֵא עִלְיָה וּלְקַחְתָּ לּוֹ לְאִשָּׁה וַיְבַמָּה : (ו) וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יִקּוּם עַל־שֵׁם אֲחִיו הַמֵּת וְלֹא־יִמָּחַה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל : (ז) וְאִם־לֹא יִחַפֵּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת־יְבִמְתּוֹ וְעַלְתָּה יְבִמְתּוֹ הַשְּׁעָרָה אֶל־הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יְבִמִי לְהַקִּים לְאֲחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יְבִמִי : (ח) וְקָרְאוּלוֹ זְקִינֵי־עִירוֹ וְדָבְרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא חִפְצָתִי לְקַחְתָּה : (ט) וּנְגִשָּׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעִינֵי הַזְּקֵנִים וְחִלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וַיִּרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה כִּכָּה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יָבִינָה אֶת־בֵּית אֲחִיו : (י) וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חִלוּץ הַנָּעַל : ס

28. בראשית פרק לח, ו-י

(ו) וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעַר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָמָר : (ז) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּמְתְּחוּ ה' : (ח) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֵּא אֶל־אִשְׁתְּ אַחִיךָ וַיְבַסּ אֶתָּה וְהָקַם זָרַע לְאַחִיךָ : (ט) וַיָּדַע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אִשְׁתְּ אֲחִיו וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי נִתּוֹזָרַע לְאַחִיו : (י) וַיִּרַע בְּעֵינֵי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמָת גַּם־אֹתוֹ :

29. עמוס פרק ב, ו

כֹּה אָמַר ה' עַל־שִׁלְשָׁה פְּשַׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־מִכְרָם בְּכֶסֶף צְדִיק וְאַבְיוֹן בַּעֲבוּר נַעֲלִים :

30. דברים פרק כה, יג-יט

(יג) לֹא־יִהְיֶה לָךְ בְּכִיסֶךָ אָבִן וְאָבִן גְּדוּלָה וְקִטְנָה : ס (יד) לֹא־יִהְיֶה לָךְ בְּבֵיתֶךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְּדוּלָה וְקִטְנָה : (טו) אָבִן שְׁלֵמָה וְצִדִּיק יִהְיֶה־לָךְ אֵיפָה שְׁלֵמָה וְצִדִּיק יִהְיֶה־לָךְ לְמַעַן יִאָּרִיכוּ יָמֶיךָ עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר־ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ : (טז) כִּי תוֹעֵבֵת ה' אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֲשֵׂה אֵלֶּה כָּל עֲשֵׂה עוֹל : פ (יז) זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לָךְ עַמְלֶךְ בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם : (יח) אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְגַּב בְּךָ כָּל־הַנְּחֻשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֵנִף וַנִּגַּע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים : (יט) וְהָיָה בְּהִנִּיחַ ה' אֱלֹהֶיךָ לָךְ מִכָּל־אֵיבֶיךָ מִסָּבִיב בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת־זָכְרְךָ עַמְלֶךְ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח : פ

31. מְכִילְתָא דְרַבִּי יִשְׁמַעֲאֵל בְּשֵׁלַח - מִסְכַּתָא דְעַמְלַק פְּרָשָׁה א ד"ה וַיָּבֵא עַמְלַק

רבי אלעזר המודעי אומר ויבא עמלק לפי שהיה עמלק נכנס תחת כנפי ענן וגונב נפשות מישראל והורגן שני אשר קרך בדרך וגוי (דברים כה יח). אחרים אומרים ולא ירא אלהים אלו ישראל שלא היו בידם מצות.

32. מדרש תנאים לדברים פרק כה פסוק יח

וְלֹא יִרְא אֱלֹהִים זה עמלק: אחרים אומ' אלו ישראל שלא היה בידם מצות שיגאלו שני (שם) ויקרא שם המקום מטה ומריבה מה הוא אומר (שם ח) ויבא עמלק:

33. רש"י דברים פרשת כי תצא פרק כה פסוק יח

וְלֹא יִרְא - עַמְלֵק אֱלֹהִים מְלַחֵרֵע לָךְ:

34. רש"י דברים פרשת כי תצא פרק כה פסוק יז

זכור את אשר עשה לך - אִם שִׁקְרָתָ בְּמַדּוֹת וּבְמִשְׁקָלוֹת הָיָה דוֹאֵג מְגֵרוֹי הָאוֹיֵב, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי י"א) "מֵאֲזַנִּי מִרְמָה תוֹעֵבֶת ה'", וּכְתִיב בַּתְּרִיָּה "בָּא זָדוֹן וַיִּבֹא קִלּוֹן" (תנחומא):

35. אבן עזרא דברים פרק כה פסוק יח

וְלֹא יִרְא - שב אל עמלק, והוא פעל עבר, כמו כי כבוד ממך (שמות יח, יח), כי זקן יצחק (ברא' כז, א), כאשר אהב (שם שם, ט):

36. בכור שור דברים פרק כה פסוק יח

בקרב מחניך לא - היה חרד שמא יקפיד, אלמא דעושה - עול אינו ירא - אלהים. וכן העושה עול במשקולות אינו ירא אלהים, להכי סמכי זה לזה, והיינו דקאמרי רבותינו: [ומי נפיש אגריהו טפי מרבית ומציצית] וממשקלות, בבבא - מציעא ב"מ ס"א, ב' דמהכא ילפינן, ובמשלי מרמז נמי להאי סמכי, דכתיב "אָבֵן וְאָבֵן אֵיפָה וְאֵיפָה תוֹעֵבֶת ה' גַּם־שֹׁנֵי־הֵם:" משלי כ"ג. וכתוב בתריה: "בא זדון ויבא קלון" משלי י"א, ב', כנגד ביאת - עמלק. ויזנב בך כל הנחשלים כתיב כל הנחלשים, כמו שמלה שלמה. ונראה לפי העניין כמי שלא היה לו כח להלחם בישראל, אך כלסטים היו תופסים אותם שהיו בזנב - המחנה ואמרו להם ישראל להלחם, ולא יכלו להלחם עם כל העם, אבל אמרו עם ארבעים - אלף או שלשים - אלף נלחם, וכן עשו, ולכך כתיב "בחר לנו אנשים וצא הלחם" 68, דאי יכולים להלחם, לא היו מזנבים אלא באים בהדיא.

37. משלי פרק יא, א-ב

(א) מאזנני מרמה תועבת ה' ואבן שלמה רצונו: (ב) בא זדון ויבא קלון ואת צנועים חקמה:

38. דעת זקנים מבעלי התוספות דברים פרק כה פסוק יח

וְלֹא יִרְא אֱלֹהִים. במשקולות לכך נסמך לפי לא יהיה לך בביתך וגוי לפי שלא קיימו מורא דמשקולות דכתיב בהו ויראת מאלהיך לכך בא עמלק וזש"ה מאזני מרמה תועבת ה' וגוי וכתוב בתריה בא זדון ויבא קלון. וגם כאן כתיב כי תועבת ה' כל עושה אלה:

39. הדר זקנים דברים פרק כה פסוק יח

וְלֹא יִרְא אֱלֹהִים. מעשות עון גדול כזה עון משקולות הסמוכים במקרא שלמעלה והיינו דאמרו רבותינו נאמר מורא במשקולות דמהכא ילפינן מדסמכן ובספר משלי נמי נרמז האי סמיכה דכתיב אבן ואבן איפה ואיפה תועבת ה' גם שניהם וכתוב בתריה בא זדון ויבא קלון כנגד ביאת עמלק נאמר ולפיכך בהניח ה' אלהיך לך לא תשכח:

40. בראשית פרק כה, כט-לד

(כט) ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מרהשדה והוא ענין: (ל) ויאמר עשו אלי יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי ענין אנכי עליו קרא שמו אדום: (לא) ויאמר יעקב מכרה כיום את בְּכֶרְתְּךָ לִי: (לב) ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה: (לג) ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב: (לד) ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת וינקם וילך ויבז עשו את הבכרה: ס